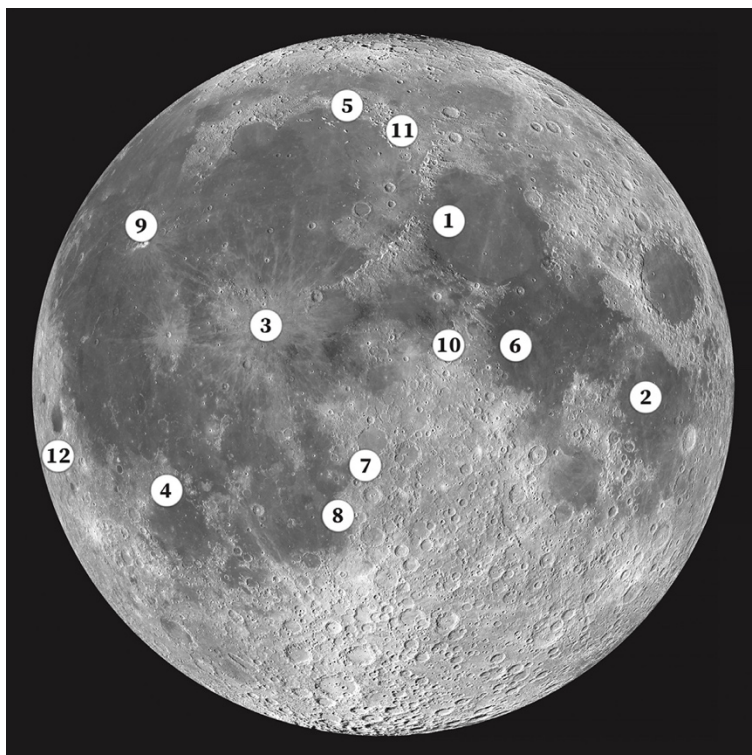

TERMINÁTOR 2

(VERZE 24. 2. 2024)

Tabulka je doplňkem **Průvodce po Měsíci (2022)** a shrnuje zajímavé události na terminátoru. Ty, o kterých se v publikaci píše, jsou uvedeny s příslušnou stranou. Symbol * označuje momenty, které jsou v Průvodci doplněny fotografiemi nebo kresbami. Sloupec „Atlas“ označuje příslušný list v Atlasu Měsíce od A. Rükla.

Mapa vybraných útvarů v Průvodci: 1. jednoduchý kráter Linné, 2. dvojitý kráter Messier, 3. komplexní kráter Koperník, 4. rozpraskaný kráter Gassendi, 5. zatopený kráter Plato, 6. lunární dómky u kráteru Arago, 7. Sopky v kráteru Alphonsus, 8. zlom Recta, 9. údolí Schröterovo, 10. brázda Ariadaeus, 11. pohoří Alpy, 12. impaktní pánev Orientale.

Col.	Událost na terminátoru	Strana	Atlas
2,9°	Středový vrchol kráteru Alphonsus je patrný jako světelný ostrov	41	44
3°	* Východ Slunce nad Alpami	61	4 a 12
3,2°	* Pohled na celou Ariadaevou brázdu a další „pukliny“ v okolí	56	33, 34, 35
4°	Alpy vrhají dlouhé špičaté stíny	62	4 a 12
5,5°	Na terminátoru září hory Pico a Pico Beta	62	11
5,9°	Kráter Alphonsus připomíná ciferník s ručičkou ukazující 9. hodinu	41	44
7,1°	* Krátery Ptolemaeus, Alphonsus a Arzachel u ranního terminátoru	42	44 a 45
8°	Přímý zlom je patrný jako „rovná“ hrana ranního terminátoru	47	54
8,5°	Na ranním terminátoru se zlehka začíná objevovat kráter Plato	34	3 a 4
9,35°	Přímý zlom je patrný jako temný vějíř na ranním terminátoru	48	54
10°	V ranním terminátoru se vykresluje oblouk kráteru Plato	34	3 a 4
10° až 100°	Vhodné období pro prohlídku světých paprsků kráteru Messier A	14	48
11,4°	* Stínohra na dně kráteru Plato	34	3 a 4
12° až 17°	Vhodné období pro sledování stínohry na dně kráteru Plato	34	3 a 4
13,2°	„Batman“ na dně kráteru Plato	35	3 a 4
17,5°	Objevují se sítě sekundárních kráterů Koperníka	17	31
18°	Ranní terminátor se dotýká západního okraje kráteru Koperník	19	31
18°	Začíná být dobře zřetelná sesutá část valu kráteru Plato	35	3 a 4
11,4°	* Kráter Plato po východu Slunce	34	3 a 4
18,5°	* Kráter Koperník při vycházejícím Slunci	18	31
20°	Kráter Koperník je na terminátoru patrný jako světlý prstenec	19	31

Col.	Co se děje	Strana	Atlas
20° až 140°	Kráter Linné se jeví jako nápadná světlá skvrna	10	23
20,5°	V kráteru Koperník se začínají objevovat středové vrcholy	20	31
26° až 60°	Na východním okraji Koperníka je patrný výrazný výstupek	20	31
31,4°	* Vhodná doba k prohlídce kráteru Koperník a jeho okolí	15	31
37,6°	Ranní terminátor se dotýká kráteru Gassendi	28	52
42°	Objevuje se téměř celý obvod kráteru Gassendi	28	52
42,2°	* Východ Slunce nad kráterem Gassendi	28	52
45,5°	* Na dně kráteru Gassendi začínají být vidět brázdy	28	52
46°	Na dno kráteru Gassendi vstupuje ranní Slunce	30	52
48,5°	Ve vycházejícím Slunci se objevují osvětlené valy kráteru Aristarchus	50	18
49,5°	Na ranním terminátoru se vykresluje celý kráter Aristarchus	50	18
51,4°	* Je osvětlené celé dno kráteru Gassendi	28	52
53°	Vykresluje se světlá linka Vallis Schröteri	50	18
54°	Vallis Schröteri je vidět v celé své délce	50	18
60°	Vhodná doba ke sledování Vallis Schröteri	51	18
60,9°	* Pohled na Vallis Schröteri a jeho okolí	51	18
85°	Východ Slunce nad Mořem východním	66	39, 50, 61
122°	Kráter Messier A se zalévá stínem	14	48
128°	Stín kráteru Messier A přeskakuje na západní val kráteru Messier	14	48
128,5°	Od kráteru Messier se začíná rozšiřovat dvojice dlouhých stínů	14	48
130,8°	Stín kráteru Messier A přeskakuje na východní val kráteru Messier	14	48
133°	Dvojkráter Messier mizí ve stínu	14	48
157°	Dómy u kráteru Arago jsou patrné díky svým výrazným stínům	40	35
158,5°	Poslední šance spatřit dómy u kráteru Arago před západem Slunce	40	35

Col.	Co se děje	Strana	Atlas
160°	Kráter Bessel mizí ve stínu	10	24
162°	K Ariadaově brázdě se blíží večerní terminátor	58	35
164°	Ariadaeova brázda východně od kráteru Silberschlag se noří do tmy	58	34
165°	Začíná se vytrácet světlý lem kolem kráteru Linné	10	23
165°	Na dno kráteru Plato sestupují večerní stíny	35	3 a 4
167°	Od kráteru Linné se táhne dlouhý stín	10	23
167°	Horský hřbet na Ariadaově brázdě zadržuje večerní terminátor	58	34
167°	* Pohoří obepínající pánev Imbrium při večerním světle	63	4, 12, 21
167,5°	* Přímý zlom se jeví jako světlá linka	49	54
170°	Ariadaeova brázda mizí ve tmě	58	33
178,8°	Hora Piton vrhá velmi dlouhý stín	63	12
180°	Kráter Alphonsus připomíná ciferník s ručičkou ukazující na 3. hodinu	44	44
180°	Večerní osvětlení začíná zviditelňovat Vallis Schröteri	53	18
182°	Hora Piton se mění ve výspu světla na temném pozadí Moře dešťů	63	12
183°	Kráter Alphonsus mizí na večerním terminátoru	44	44
186°	Dno kráteru Plato protíná dlouhý špičatý stín	35	3 a 4
186°	Stín kráteru Birt se nápadně prodlužuje	48	54
188°	Zářící hráz Přímého zlomu pomalu mizí ve tmě	48	54
189°	Celé dno kráteru Plato je ve tmě, je možné sledovat slabý přisvit	36	3 a 4
190°	Vrchol Pico mizí ve tmě	63	11
192°	Dno kráteru Kopernik začíná zalévat stín	25	31
194°	* Pánev Orientale v pozdním odpolední	68	39, 50, 61
198°	Dno kráteru Kopernik mizí ve tmě	25	31
198,3°	* Západ Slunce nad kráterem Kopernik	24	31
213°	Vallis Schröteri se jeví jako tmavý pokroucený had	53	18
217°	Kráter Gassendi se noří do tmy	30	52

Col.	Co se děje	Strana	Atlas
221°	Jižní partie kráteru Gassendi vyběhají do tmy	30	52
221°	Dno kráteru Aristarchus je z větší části zalito tmou	53	18
228°	Kráter Aristarchus mizí na večerním terminátoru	53	18
255°	Západ Slunce nad Mořem východním	67	39, 50, 61
312°	Východ Slunce nad krátery Messier	12	48
327°	Objevují se světlé paprsky kráteru Messier A	12	48
338,1°	Špička dómu Arago Alfa se objevuje v ranním Slunci	39	35
339,4°	Dóm Arago Beta se objevuje v ranním Slunci	39	35
339,9°	* Východ Slunce nad dómy u kráteru Arago	38	35
340°	Duchový kráter Lamont v ranním Slunci	39	35
341° až 344°	Vhodná doba ke sledování dómů u kráteru Arago	39	35
343° až 351°	Svítání nad Ariadaeovou brázdou	55	33, 34, 35
343°	Na terminátoru se objevuje Ariadaeova brázda	55	35
345°	Ranní terminátor u hřbetu, který se Ariadaeově brázdě staví do cesty	55	34
347°	Východ Slunce nad kráterem Linné	10	23
348°	Ranní terminátor dochází ke kráteru Silberschlag	56	34
350°	Zdvižené valy kráteru Linné vrhají stíny	10	23
356,8°	* Pohled na Ariadaeovu brázdou a další „pukliny“ v okolí	59	33, 34, 35
358,6° až 4°	Hora Piton jako světlý maják ve tmě	62	12

Gabzdyl, P. (2022): **Průvodce po Měsíci**. Hvězdárna a planetárium Brno, ISBN: 978-80-85882-37

Rükl, A. (2012): **Atlas Měsíce**. Aventinum, Praha, ISBN: 978-80-7151-269-1

Další informace o Měsíci najdete na: mesic.astronomie.cz

© Pavel Gabzdyl (2024)